

Bijlage 1. Inrichting Besloten Venen / Westerlanden

Beoordeling aanvraag Omgevingsvergunning- onderdeel aanleg- aanvraag Inrichtingsplan Westerlanden - Besloten Venen, Robuuste verbindingszone Drentsche Aa – Zuidlaardermeer d.d. 2 juni 2015.

Ingekomen stukken, met name:

1. Inrichtingsplan Westerlanden - Besloten Venen, Robuuste verbindingszone Drentsche Aa -Zuidlaardermeer, opgesteld door DLG (definitief rapport d.d. 7 oktober 2014) inclusief de kaartbijlagen 1 t/m 8;
2. De inrichtingskaart (systeemgrens en maatregelenkaart, RHDHV, d.d. 8 januari 2015);
3. EHS Westerlanden-Beslotenvenen Overzicht te kappen en te herplanten bomen
4. Overzichtskaart te kappen bomen d.d. 11-06-2015, tekeningnummer 2015-064-01-C2;
5. Aanvullend archeologisch bureauonderzoek, EVZ Besloten Venen en Westerlanden (gemeente Haren / Tynaarlo)-Libau Groningen, rapport 15-99, d.d. 22 mei 2015;
6. Programma van Eisen archeologische begeleiding en IVO-O (booronderzoek), EVZ Besloten Venen en Westerlanden - Libau Groningen, d.d. 25 augustus 2015;
7. Aangepast Programma van Eisen archeologische begeleiding en IVO-O (booronderzoek), EVZ Besloten Venen en Westerlanden - Libau Groningen, d.d. 26 mei 2015
8. Flora- en faunawetonderzoek inrichting Westerlanden - Besloten Venen, Ecogroen Advies te Zwolle, projectcode 14-080/14-080A, concept versie 2, d.d. 1 september 2014;
9. Projectplan Flora- en faunawet ruimtelijke ingrepen Westerlanden – Besloten Venen –definitief-, Ecogroen Advies te Zwolle, projectcode 14-080B, d.d. 9 december 2014;
10. Besloten Venen Westerlanden (hydrologische analyse), Arcadis, kenmerk 078040156:0.2 - definitief, d.d. 19 september 2014;
11. Systeemgrens en maatregelenkaart Annex XII, document 01
12. Annexen EHS Westerlanden-Beslotenvenen DLG 8 januari 2015;

Nota Bene

De beoordeling van de aanvraag betreft ook het gedeelte van het Inrichtingsplan dat is gelegen in de gemeente Tynaarlo, provincie Drenthe

Doel

Het doel van de voorgenomen werkzaamheden is het realiseren van natuurontwikkeling zodat de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in het gebied Westerlanden-Besloten Venen een feit wordt en de Robuuste Verbindingszone (RVZ) Drentsche Aa- Zuidlaardermeer wordt aangelegd. Realisatie van de EHS zal voor een deel plaatsvinden door en met particulieren. Als de nieuwe natuur is begrenst, wordt ruimte geboden voor particulier natuurbeheer. De EHS is vastgelegd in de Provinciale omgevingsverordening. Met de natuurontwikkeling worden bovendien de KRW-doelstellingen binnen het plangebied behaald.

Een klein deel van het projectgebied (van Westerlanden) maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied Drentsche Aa. Voor de specifieke doelen en maatregelen in het Drentsche Aa gebied wordt verwezen naar het concept beheerplan Natura2000-Drentsche Aa.

Ook wordt met dit project de Robuuste Verbindingszone (RVZ) Drentsche Aa-Zuidlaardermeer gerealiseerd. Verbindingszones maken ook onderdeel uit van de EHS. Door de aanleg van de verbindingzone worden betere uitwisselingsmogelijkheden tussen verschillende natuurgebieden gecreëerd. De RVZ Drentsche Aa - Zuidlaardermeer maakt deel uit van de Natte As, de robuuste natte verbinding die van Zeeland naar Groningen loopt met aansluiting op natuurgebieden in Duitsland. De Natte as is opgenomen in de Nota Ruimte.

Om de gewenste doelen te bereiken zijn de voorgenomen werkzaamheden verdeeld in een aantal inrichtingsmaatregelen. Deze zijn beschreven in het rapport " Inrichtings-plan Westerlanden-BeslotenVenen, Robuuste verbindingzone Drentsche Aa -Zuidlaardermeer, opgesteld door DLG (definitief rapport d.d. 7 oktober 2014) inclusief de kaartbijlagen 1 t/m 8".

Het plangebied is eigendom van Staatsbosbeheer, Buro Beheer Landbouwgronden, het Waterschap Hunze en Aa's, een aantal instellingen zoals de Stichting algemeen welzijfonds voor geestelijk en lichamelijk misdeelden en diverse particulieren.

Locatie

Het projectgebied staat bekend onder de naam Besloten Venen en Westerlanden en wordt in het noorden globaal begrensd door de Pollselaan-Zuidlaarderweg-Vogelzangsteeg, in het (zuid-)oosten door de Kampsteeg-Beslotenveenseweg-Westerseweg en in het westen door de Drentsche Aa. Het gebied bestaat grotendeels uit laaggelegen (extensief beheerde) agrarische graslanden. Het zuidelijke deel van de Westerlanden ligt in de gemeente Tynaarlo (provincie Drenthe).

Inrichtingsplan

Het inrichtingsplan is opgedeeld in drie delen. De Westerlanden, de Besloten Venen, en het gebied hier verder genoemde kruising Hondsrug met de passages over de Zuidlaarderweg en Lageweg richting de Onnerpolder.

De maatregelen zijn weergegeven op eerdergenoemde kaartbijlage 8.

De maatregelen bestaan met name uit:

- Aanpassen talud en/of aanleggen natuurvriendelijke oevers;
- Dempen, verlanden, verondiepen, herprofilieren van sloten;
- Afplaggen zone bij Pollselaan/Pollseweg en tegenover de Blankenhoeve;
- Aanleg poel bij Beslotenveenseweg;
- Herstellen beekduin;
- Aanleg faunapassages zuidlaarderweg en Lageweg;
- Verwijderen gemaal en aanleg nieuw gemaal;
- Aanleg dammen;
- Verhogen zandweg en droogleggen fietspad
- Brug zandweg Pollselaan/ Pollseweg
- Herstellen houtwallen en kappen bomen;
- Verwijderen kade en dempen kwelsloot
- Aanleg kades;

Met de vrijkomende gronden worden boezemkades en gronddammen aangelegd, de driving range van de golfclub wordt opgehoogd en kwelsloten worden ondieper gemaakt. Verder worden watergangen en afwateringssloten gedempt, dit geldt ook voor diverse kwelsloten tot de hoogte van het achterliggende maaiveld.

De gewenste diepte van de ontgroningen betreft:

- maximaal + 0,62 meter ten opzichte van NAP, wat betreft de (boezem)kade;
- en maximaal -0,2 meter ten opzichte van het maaiveld, als het gaat om het afplaggen binnen het plangebied.

Het oppervlak van het te ontgronden terrein bedraagt ruim 25 hectare. Bij de ontgroning komt circa 27.000 m³ materiaal vrij. Dit betreft voor het overgrote deel humeuze grond, tevens komt klei/leem en ophoogzand vrij. Dit vrijkomende materiaal wordt opnieuw verwerkt in het terrein; enerzijds ten behoeve van de natuurontwikkeling, anderzijds worden hiermee sloten gedempt.

Wettelijk kader van de werkzaamheden

Voorschriften in verband met de Ontgrondingsverordening

Verwezen wordt hier naar de Ontwerpbesluit Ontgroningenwet van de provincie Groningen d.d.juni 2015 , dat inmiddels met ingang van 22 juni tot en met 3 augustus 2015 ter inzage is gelegd.

Voorschriften in verband met Natura 2000

Een klein deel van het projectgebied (van Westerlanden) maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied Drentsche Aa. Voor de specifieke doelen en maatregelen in het Drentsche Aa gebied wordt verwezen naar het concept beheerplan Natura2000-Drentsche Aa.

Voorschriften in verband met de Flora- en faunawet

In het kader van de Flora en Faunawet zijn de volgende Rapporten overlegd:

1. Flora- en faunawetonderzoek inrichting Westerlanden - Besloten Venen, Ecogroen Advies te Zwolle, projectcode 14-080/14-080A, concept versie 2, d.d. 1 september 2014;
2. Projectplan Flora- en faunawet ruimtelijke ingrepen Westerlanden – Besloten Venen –definitief-, Ecogroen Advies te Zwolle, projectcode 14-080B, d.d. 9 december 2014;
3. Besloten Venen Westerlanden (hydrologische analyse), Arcadis, kenmerk 078040156:0.2 - definitief, d.d. 19 september 2014;

De Flora- en faunawet verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen en activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten.

De zorgplicht van de Flora- en faunawet richt zich rechtstreeks tot degene die werkzaamheden verricht. Dit betekent, dat degene die de omgevingsvergunning krijgt zich altijd ervan moet vergewissen, of hij de bepalingen van de Flora- en faunawet niet overtreedt.

In het kader van de Flora en faunawet dient invulling gegeven te worden aan maatregelen ter voorkoming van negatieve invloed van de werkzaamheden op flora en fauna in het gebied en tevens maatregelen ter compensatie van eventuele negatieve invloeden.

Dit kan betekenen dat er buiten het broedseizoen aangelegd moet worden, beoordeeld moet worden of en in hoeverre de werkzaamheden verstorend zijn. Er kan bvb aan gedacht worden dat er vanuit één richting gewerkt wordt, zodat te allen tijde vluchtwegen zijn voor de op dat moment aanwezige fauna.

In het kader van dit project is het voornemen diverse maatregelen te nemen om de ecohydrologische situatie in het gebied te verbeteren.

Belangrijkste maatregel betreft het verwijderen van de kade tussen de Drentsche Aa en de Westerlanden zodat dit gebied weer vrij kan inunderen bij hoge waterstanden. Daarnaast worden ook de meeste andere watergangen in het gebied gedempt of verondiept. Dit bevordert de kwel waardoor het gebied zich botanisch verder zal kunnen ontwikkelen.

EcoGroen Advies te Zwolle heeft vanwege de beoogde inrichting van de Westerlanden-Besloten Venen bij Noordlaren binnen het plangebied veldonderzoek en een Flora- en faunawettoetsing uitgevoerd.

Uit de quickscan is gebleken dat in het plangebied beschermde planten en dieren voorkomen. Wat de flora betreft gaat het om de laag beschermde Gewone dotterbloem en Zwanenbloem en de Rode Lijstsoort Noordse Zegge. Omdat voor laag beschermde soorten een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet, is het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten niet aan de orde. Vanuit de zorgplicht wordt wel aanbevolen de groeiplaatsen te ontzien of te verplanten naar een vergelijkbare groeilocatie buiten de invloedssfeer van de ingrepen.

Er zijn tijdens het faunaonderzoek ook beschermde dieren waargenomen zoals de waterspitsmuis, de poelkikker en de grote en kleine modderkruiper. Door de werkzaamheden bestaat de mogelijkheid dat deze dieren in hun leefgebied worden geschaad of gedood.

In het kader van dit project worden dan ook maatregelen getroffen die de functionaliteit van het leefgebied garanderen en schade aan individuen van de soort wordt voorkomen. Aanbevolen wordt daarom om ook voor deze soort ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet. Door werkzaamheden in het water uit te voeren buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en winterrust kan de soort worden ontzien en is geen vervolgtraject noodzakelijk.

Voor de overige soortgroepen zijn vanuit de Flora- en faunawet geen vervolgstappen noodzakelijk. Wel dient rekening te worden gehouden met aanwezige broedende vogels. De werkzaamheden dienen daarom voor (of na) het broedseizoen te worden opgestart en afgerond.

De conclusies, aanbevelingen en afwegingen uit deze Rapporten zijn bepalend en leidend voor de vergunningaanvrager.

Aan de voorschriften, die gesteld zijn op grond van de Flora- en Faunawet, dient te worden voldaan. Aanbevelingen in de natuurtoets dienen te worden uitgevoerd.

Voorschriften in verband met de Archeologie en Cultuurhistorische waarden

In het kader van de archeologie zijn de volgende Rapporten overlegd:

1. Aanvullend archeologisch bureauonderzoek, EVZ Besloten Venen en Westerlanden (gemeente Haren / Tynaarlo) - Libau Groningen, rapport 15-99, d.d. 22 mei 2015;
2. Programma van Eisen archeologische begeleiding en IVO-O (booronderzoek), EVZ Besloten Venen en Westerlanden - Libau Groningen, d.d. 25 augustus 2015;
3. Aangepast Programma van Eisen archeologische begeleiding en IVO-O (booronderzoek), EVZ Besloten Venen en Westerlanden - Libau Groningen, d.d. 26 mei 2015

Libau heeft een archeologisch (bureau)onderzoek verricht waaruit blijkt dat binnen het plangebied de volgende archeologische resten worden verwacht:

- resten uit de steentijd, in het bijzonder op de wat hoger gelegen flanken van het dwarsdal en op het hoger gelegen beekduin in het dal van de Drentsche Aa;
- rituele deposities uit het neolithicum, de bronstijd, ijzertijd en Romeinse Tijd in de lager gelegen delen van het dwarsdal en het dal van de Drentsche Aa en in de nabijheid van de daloversteken;
- resten die samenhangen met de ontginning en het gebruik van beide dalen in de middeleeuwen en nieuwe tijd, zoals resten van vonders, bruggen, sluizen, watermolens etc.
- resten van verdedigingswerken rondom de daloversteken, waaronder de reeds bekende resten van Het Bolwerk en resten van het middeleeuwse verdedigingswerk Blankeweer;
- resten van militaire strijd rondom de genoemde verdedigingswerken en bij de daloversteken.

Het Archeologisch Bureauonderzoek adviseert inzake het dempen, verlanden, verontdiepen, herprofilen van sloten het volgende:

Zowel in de Besloten Venen als in de Westerlanden wordt (gedeeltelijke) demping, verlanding en verontdieping van sloten beoogd. Het merendeel van deze sloten is al weergegeven op de kadastrale minuut en een deel dateert in ieder geval van voor het einde van de 18^e eeuw. De aanleg van deze sloten hangt samen met de ontginning en ingebruikname van het dal van de Drentsche Aa en het dwarsdal Besloten Venen. Het slotenpatroon in het plangebied is daarom van grote cultuurlandschappelijke waarde. Derhalve wordt geadviseerd om zo weinig mogelijk sloten / slootdelen te dempen, zodat het historisch slotenpatroon zo veel mogelijk intact blijft. Uitgangspunt hierbij is het slotenpatroon zoals weergegeven op de topografische militaire kaart uit 1852 (zie www.watwaswaar.nl) Tegen het verlanden / verontdiepen van sloten bestaat geen bezwaar, mits de betreffende sloten zichtbaar blijven en de benodigde grond van elders wordt aangevoerd. Ook tegen demping van sloten, die in de tweede helft van de 19^e eeuw of in de 20^e eeuw zijn aangelegd, bestaat geen bezwaar mits de benodigde grond van elders wordt aangevoerd.

Het (aangepaste) rapport Programma van Eisen archeologische begeleiding en IVO-O, d.d. **26 mei 2015**, heeft betrekking op de locaties waarvoor archeologische begeleiding en booronderzoek is geadviseerd. Deze bevinden zich allen in de gemeente Haren.

De vergunninghouder voert haar werkzaamheden uit conform de uitkomsten (conclusie en aanbevelingen) van dit onderzoek en zorgt tijdens de werkzaamheden voor archeologische begeleiding.

Ter bescherming van de aanwezige archeologie dient voor aanvang van de werkzaamheden van de toezichthouder van de provincie goedkeuring te worden verkregen over de wijze van de archeologische begeleiding.

Wanneer tijdens de uitvoering van de werkzaamheden archeologische grondsporen en/of archeologische vindplaatsen worden aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden te worden gestopt en dient contact opgenomen te worden met de provinciaal archeoloog van de afdeling Economie, Cultuur en Projectfinanciering van de provincie Groningen.

Voorschriften in verband met de waterhuishouding

1. Besloten Venen Westerlanden (hydrologische analyse), Arcadis, kenmerk 078040156:0.2 - definitief, d.d. 19 september 2014;

Door de provincie Groningen is het initiatief genomen om invulling te geven aan de EHS doelstelling van de gebieden Beslotenvenen en Westerlanden. Hierin bevinden zich relictten van vegetaties die een potentie hebben om zich te ontwikkelen wanneer de abiotische (hydrologische) randvoorwaarden verbeterd worden. De hiervoor te treffen maatregelen zijn geen wezenlijke verandering van de inrichting van het gebied. Samengevat gaat het om het toelaten van inundaties grenzend aan de Drentsche Aa door het verwijderen van de kade en het vergeteren van de kwelpotenties door het dempen van ontwateringsmiddelen op deze percelen. De maatregelen hebben echter wel een potentieel hydrologisch effect op de aangrenzende belangen

De inrichtingswerkzaamheden bestaan uit een aantal maatregelen die zowel binnen als buiten het plangebied een effect op oppervlakte- en grondwater zullen hebben. Deze effecten en eventueel benodigde maatregelen zijn vooralsnog niet in beeld. Doelstelling is om deze in beeld te brengen.

Gemeentelijke toetsing

Voorschriften in verband met de Ruimtelijke Ordening

Toetsing Bestemmingsplan Haren

Vigerend bestemmingsplan

De gemeente Haren heeft een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied in voorbereiding. Op 27 oktober 2014 is het voorontwerp bestemmingsplan vrijgegeven. Dit bestemmingsplan bevat een actuele planologische regeling voor het buitengebied van de gemeente Haren.

Tot de inwerkingtreding van het bestemmingsplan, geldt de Beheersverordening Buitengebied Haren (vastgesteld op 24 juni 2013).

Ter plaatse van uit te voeren werkzaamheden zijn volgens de vigerende Beheersverordening Buitengebied Haren de volgende bestemmingen deels/geheel van kracht:

• Artikel 7		bestemming	Agrarisch met waarden
• Artikel 17		bestemming	Natuur
• Artikel 23			Verkeer
• Artikel 32	(dubbel-)	bestemming	Waarde Archeologie 2*
• Artikel 34	(dubbel-)	bestemming	Waarde Archeologie 4*
• Artikel 35	(dubbel-)	)bestemming	Waarde Archeologie 5*
• Artikel 39	(dubbel-)	bestemming	Waarde - Houtsingel
• Artikel 40	(dubbel-)	bestemming	Waarde - Reliëf

** In de Nota Archeologiebeleid en op de Beleidskaart archeologie van de gemeente Haren is het projectgebied als volgt aangegeven:*

- *Zowel Besloten Venen als de Westerlanden zijn begrensd als Beekdalen, grotendeels waardevolle verkaveling, WR-a5*
- *Voor Westerlanden geldt dat de oostkant/ hoge kant van gebied alleen als WR-a4 'Hoge verwachtingen' begrensd is- archeologisch onderzoeksgebied.*
- *In de Besloten Venen valt bijna het gehele gebied onder zowel WR-a5 als WR-a4. Daarnaast ligt er een 'versterking' in Blankeweer, het oostelijke deel van de Besloten Venen. De precieze ligging is onbekend.*
- *Tussen de Zuidlaarderweg en Lageweg bevindt zich een Archeologisch terrein (AMK-terreinen, WR-a2), welke tevens begrensd is als Steenhuizen, borgen, buitenplaatsen en versterking (WR-a2). Daarnaast is dit volledige gebied begrensd als Beekdalen, grotendeels waardevolle verkaveling WR-a5 en 'Hoge verwachtingen', WR-a4.*
- *De Onnerpolder is voor het merendeel begrensd als Lage verwachting, en gedeeltelijk als Hoge verwachting, WR-a4.*

Passen de werkzaamheden in de beheersverordening Buitengebied Haren?

Toetsing aan de Beheersverordening Buitengebied Haren staat een aantal van de werkzaamheden zonder vergunning toe en een groot aantal werkzaamheden, met aanlegvergunning toe, zij het dat er een afweging moet plaatsvinden

De uit te voeren werkzaamheden zijn niet a priori strijdig met de vigerende bestemmingen en kunnen worden getoetst aan de daarin opgenomen omgevings- (aanleg-)vergunningstelsels.

Beoordeling aanlegvergunningplichtigheid van de werkzaamheden

De maatregelen bestaan met name uit:
• Aanpassen talud en/of aanleggen natuurvriendelijke oevers;
• Dempen, verlanden, verondiepen, herprofilen van sloten;
• Afplaggen zone bij Pollselaan/Pollseweg en tegenover de Blankenhoeve;
• Aanleg poel bij Beslotenveenseweg;
• Herstellen beekduin;
• Aanleg faunapassages Zuidlaarderweg en Lageweg;
• Verwijderen gemaal en aanleg nieuw gemaal;
• Aanleg dammen;
• Verhogen zandweg en droogleggen fietspad
• Brug zandweg Pollselaan/ Pollseweg
• Herstellen houtwallen en kappen bomen ;
• Verlagen en verwijderen kade en dempen kwelsloot
• Aanleg kades;
• Herstel fietspad

• Herprofilen Beslotenveenseweg
--

Artikel 7, 17, 32, 34, 35 en 39 bevatten een omgevingsvergunningplicht onderdeel aanleg voor diverse werkzaamheden,

Het gaat dan met name om om:

- Het kappen of rooien van houtsingels en/of houtwallen;
- Het afgraven, egaliseren, ophogen van gronden of op een andere manier wijzigen van de gevarieerde hoogteligging van de gronden;
- Het ontgronden, afgraven, egaliseren van gronden over een oppervlakte van groter dan 200 m², waarbij in acht wordt genomen de oppervlakte welke eerder door voornoemde werken is bewerkt;
- Het woelen, mengen, diepploegen, ontginnen van gronden of een naar de aard daarmee gelijk te stellen grondbewerking over een oppervlakte groter dan 200 m² en dieper dan 40 cm;
- Het graven of dempen van watergangen;
- het afgraven of diepploegen van gronden;

Daarnaast bevat artikel 40 Specifieke gebruiksregels:

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in elk geval wordt begrepen:

- het diepploegen, egaliseren en/of afschuiven van de in lid 39.1 omschreven glaciale ruggen;

Dit betekent dat het merendeel van de werkzaamheden “aanleg”-vergunningplichtig is.

Kan voor deze aanlegvergunningplichtige werkzaamheden aanlegvergunning worden verleend ?

Een vergunning wordt slechts verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke en landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden.

Overwegingen

Het doel van dit project is het realiseren van natuurontwikkeling zodat de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in het gebied Westerlanden Besloten Venen een feit wordt en de Robuuste Verbindingszone (RVZ) Drentsche Aa- Zuidlaardermeer wordt aangelegd.

Tegen het project bestaan geen overwegende bezwaren, behoudens vwb het slotenpatroon.

In dat verband adviseert het Archeologisch Bureauonderzoek inzake het dempen, verlanden, verontdiepen, herprofilen van sloten het volgende:

Zowel in de Besloten Venen als in de Westerlanden wordt (gedeeltelijke) demping, verlanding en verontdieping van sloten beoogd. Het merendeel van deze sloten is al weergegeven op de kadastrale minuut en een deel dateert in ieder geval van voor het einde van de 18^e eeuw. De aanleg van deze sloten hangt samen met de ontginning en ingebruikname van het dal van de Drentsche Aa en het dwarsdal Besloten Venen. Het slotenpatroon in het plangebied is daarom van grote cultuurlandschappelijke waarde. Derhalve wordt geadviseerd om zo weinig mogelijk sloten / slootdelen te dempen, zodat het historisch slotenpatroon zo veel mogelijk intact blijft. Uitgangspunt hierbij is het slotenpatroon zoals weergegeven op de topografische militaire kaart uit 1852 (zie www.watwaswaar.nl) Tegen het verlanden / verontdiepen van sloten bestaat geen bezwaar, mits de betreffende sloten zichtbaar blijven en de benodigde grond van elders wordt aangevoerd. Ook tegen demping van sloten, die in de tweede helft van de 19^e eeuw of in de 20^e eeuw zijn aangelegd, bestaat geen bezwaar mits de benodigde grond van elders wordt aangevoerd.

Er wordt, behalve vwb het slotenpatroon, geen onevenredige afbreuk gedaan aan de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de gronden.

Toetsing Bestemmingsplan Tynaarlo

Voor zover de werkzaamheden in de gemeente Tynaarlo /provincie Drenthe plaatsvinden is het daar geldende planologisch regiem i.c het bestemmingsplan Buitengebied Tynaarlo, van toepassing.

In casu gaat het om de volgende bestemmingen:

1. Artikel 14 Bestemming Natuur
2. Artikel 26 Water
3. Artikel 33 Waarde – Archeologie 2
4. Artikel 36 Waarde – Archeologische verwachting 2
5. Artikel 37 Bestemming Waarde – Beekdal
6. Artikel 41 Bestemming Waarde – Flank

Passen de werkzaamheden in het bestemmingsplan Buitengebied Tynaarlo?

Toetsing aan het bestemmingsplan Buitengebied Tynaarlo staat een aantal van de werkzaamheden zonder vergunning toe en een aantal werkzaamheden met omgevingsvergunning (uitvoeren werk) toe, zij het dat er een afweging moet plaatsvinden.

De uit te voeren werkzaamheden zijn niet a priori strijdig met de vigerende bestemmingen en kunnen worden getoetst aan de daarin opgenomen afwegingsgronden.

Beoordeling omgevingsvergunningplichtigheid van de werkzaamheden

De maatregelen in Tynaarlo bestaan met name uit:

- Verontdiepen van sloten;
- Afplaggen;
- Werkzaamheden poel en beekduin;
- Dempen kwelsloten;
- Werkzaamheden aan kades.

Artikel 14, 26,33,36,37 en 41 bevatten een omgevingsvergunningplicht onderdeel 'uitvoeren werk of werkzaamheden' voor diverse werkzaamheden,

Het gaat dan met name om om:

- het uitvoeren van graafwerkzaamheden dieper dan 30 cm, (art.14)
- grondwerkzaamheden dieper dan 0,3 m onder het maaiveld over een oppervlakte van meer dan 1.000 m², waartoe worden gerekend diepploegen, mengwoelen, egaliseren van natuurlijk reliëf, ontginnen, aanleggen of vergraven van sloten, het aanleggen of rooien van bos of boomgaard, waarbij stobben worden verwijderd; (art.26)
- bodem verlagen of afgraven (ook voor het verwijderen van bestaande funderingen) van gronden waarvoor geen ontgrondingsvergunning is vereist; (art.26)
- het aanleggen of aanbrengen van oeverbeschoeiingen, kaden of aanlegplaatsen;(art.37)
- het graven en dempen van sloten en andere watergangen, het vergroten of verkleinen van het doorstromingsprofiel, het aanbrengen of verwijderen van kunstwerken, zoals dammen en stuwen;
- ophogen, ontgronden, egaliseren en diepploegen;
- het wijzigen van het greppelsysteem en het aanbrengen van drainage;
- het verharderen van wegen en paden;?
- het verharderen of verwijderen van onverharde wegen.

Dit betekent dat het merendeel van de werkzaamheden “aanleg”-vergunningplichtig is.

Kan voor deze aanlegvergunningplichtige werkzaamheden aanlegvergunning worden verleend ?

Een vergunning wordt slechts verleend indien:

- geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden van het beekdal en van de flank.
- voor zover de archeologische waarden niet onevenredig worden aangetast, wat moet blijken uit een onderzoek dat de aanvrager bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning als bedoeld sub a moet overleggen.

Overwegingen:

Het doel van dit project is het realiseren van natuurontwikkeling zodat de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in het gebied Westerlanden Besloten Venen een feit wordt en de Robuuste Verbindingszone (RVZ) Drentsche Aa- Zuidlaardermeer wordt aangelegd.

Er wordt, behalve vwb het slotenpatroon, geen onevenredige afbreuk gedaan aan de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Conclusie

De gevraagde aanlegvergunning kan worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1. Zo weinig mogelijk sloten / slootdelen dempen, zodat het historisch slotenpatroon zo veel mogelijk intact blijft. Uitgangspunt hierbij is het slotenpatroon zoals weergegeven op de topografische militaire kaart uit 1852. Tegen het verlanden / verontdiepen van sloten bestaat geen bezwaar, mits de betreffende sloten zichtbaar blijven en de benodigde grond van elders wordt aangevoerd. Ook tegen demping van sloten, die in de tweede helft van de 19^e eeuw of in de 20^e eeuw zijn aangelegd, bestaat geen bezwaar mits de benodigde grond van elders wordt aangevoerd.
2. De werkzaamheden worden overigens uitgevoerd volgens het overlegde Programma van Eisen archeologische begeleiding, het Aangepast Programma van Eisen archeologische begeleiding en IVO-O (booronderzoek) en de adviezen uit het bureauonderzoek en het aanvullend bureauonderzoek;
3. De werkzaamheden worden uitgevoerd overeenkomstig de conclusies, aanbevelingen en afwegingen uit de overlegde Rapporten die in het kader van de Flora en Faunawet zijn overlegd;
4. Het college van B&W gaat er van uit dat het gaat om verwerking van schone grond.

Beschrijving gebied

Het projectgebied bestaat uit de Westerlanden, Besloten Venen, Kampsteeg, (Zuidlaarderweg en Lage Weg) en Onnerpolder. Het gebied is grotendeels in gebruik voor de extensieve veehouderij, vaak in combinatie met agrarisch natuurbeheer: botanisch waardevol grasland en matig weidevogelgebied. Op een beperkt aantal gronden wordt natuurbeheer uitgevoerd. Het gebied wordt doorsneden door enkele gemeentewegen en een aantal zandwegen. Met name de Zuidlaarderweg en Lageweg zijn hierin te nemen barrières voor de passage van een aantal doelsoorten.

Landschap

Het projectgebied behoort tot de hogere zandgronden met als belangrijkste kenmerken het stroomdal/ beekdal van de Drentsche Aa en de Hondsrug met het doorbraakdal de Besloten Venen.

Het stroomdal van de Drentsche Aa, waartoe de Westerlanden behoren, is een venig beekdal met een kenmerkende opstreckende verkaveling, waarbij de kavels min of meer haaks op de beekloop zijn gesteld. Het gebied is vrijwel onbebouwd en kent mede daardoor een relatieve openheid. In de Westerlanden bevindt zich een beekduin, de Poll genoemd.

Het esdorpenlandschap op de flanken van de Hondsrug bepalen vooral de bolle akkers, de boerderijlinten en de kleinschalige structuur van houtwallen en laanbeplantingen het beeld. Aan de oostgrens van de Westerlanden wordt het beeld bepaald door het Noordlaarderbos en de Vijftig Bunder, een klein heidegebied omzoomd door bos.

Bijzonder binnen dit landschap is het dwarsbeekdal van de Besloten Venen. Het dal wordt voornamelijk omzoomd door bomen, wat ook bijdraagt aan het besloten karakter. De Besloten venen bestaat voornamelijk uit grasland, waarin haaks enkele houtsingels het gebied in lopen.

De Hunzelaagte ten oosten van de Hondsrug is een uitgestrekt open veenlandschap, overwegend in gebruik als weiland. Doordat er nauwelijks bebouwing aanwezig is en het gebied beperkt ontsloten is, kent het grote natuurwaarden.

Geomorfologie

Zowel het dal van de Westerlanden als het dalletje van de Besloten Venen liggen vrijwel op dezelfde hoogte.

De Besloten Venen vormen een laagte in het landschap.

Aan de voet van de Hondsrug in de Westerlanden, ter hoogte van het doorbraakdal de Besloten Venen, ligt een vrij markant beekduin. Dit beekduin is ontstaan in de laatste ijstijd, het Weichselien (100.000-10.000 jaar geleden).

Bodem

De bodem van het Harense deel van het Drentsche Aa beekdal bestaat vooral uit (veraard) laagveen met in de stroomafwaartse polders, buiten het plangebied, ook invloeden van zeelei.

Op de hoogste en minder natte delen zijn esgronden ontstaan die variëren in dikte, met name rondom (oude) bewoningskernen

De Beekduinen zijn geheel opgebouwd uit stuivend zand, het is erg fijn en droog zand met weinig bodemvorming.

Waterhuishouding

Het deel van het Drentscha Aa gebied dat in het Herinrichtingsgebied Haren ligt, ligt aan de benedenloop van de Drentsche Aa. De Westerlanden liggen op de overgang van de middenloop en de benedenloop en het gebied de Besloten Venen is een zijtak van de Drentsche Aa dal. Door reductie van de grondwaterwinning de Punt in 2009 is de negatieve invloed op de grondwaterstand verminderd.

De beek is in 1963 bekaad om te voorkomen dat de aangrenzende landbouwgronden te maken krijgen van wateroverlast. Hierdoor is de kans op overstromingen sterk afgenomen. Het verwijderen van de kades draagt bij aan vernatting door met name overstroming, waardoor de buffercapaciteit in het gebied verhoogd wordt.

Aardkundige waarden

Doorbraakdal Besloten Venen

Doorbraakdalen komen niet veel voor, alleen al daarom zijn de Besloten Venen aardkundig zeer waardevol. De aardkundige processen die dit doorbraakdal hebben gevormd zijn nu niet meer actief.

Beekdal Drentsche Aa

De Westerlanden is onderdeel van het beekdal van de Drentsche Aa.

Beekduin 'de Poll'

Aangezien rivierduinen doorgaans hoger en langer zijn dan het beekduin 'de Poll', is het voor Groningse begrippen relatief groot en gaaf en daarom van aardkundig belang.

Natuur

In 2004 is op de grens tussen de Westerlanden en de Besloten Venen het 'Pollmeer' ingericht. Hier zijn de percelen deels afgegraven tot een waterpartij.

Ambitieniveau / streefbeeld

Een deel van de Drentsche Aa en de Besloten Venen als geheel maken deel uit van de Robuuste verbinding Natte As Noord die loopt van Friesland via Leekstermeer, Paterswoldsemeer en Zuidlaardermeer naar (Midden) Groningen en eindigt bij de Dollard. Met het realiseren van de inrichting van het beekdal wordt invulling gegeven aan de doelstellingen van de Natte as: een onbelemmerde doorgang van de ecosystemen behorende bij de Natte As- Moeras, struweel en groot water en Grasland met Klein water. Doelsoorten hierbij zijn onder andere Bever, Otter, Noordse woelmuis, Ringslang en Grote vuurvlieder.

Westerlanden:

Op de ambitiekaart zijn de Westerlanden bijna volledig aangemerkt als Vochtig hooiland (N10.02), met daarnaast enkele percelen als 'nog om te vormen van landbouw naar natuur' (N0.01). Hiervoor zijn extra ingrepen nodig om tot de toewijzing van een bepaald

beheertype te komen. Het gaat hierbij veelal om landbouwgronden die ontwikkeld worden tot natuurgebied.

De motor achter de kwelafhankelijke hooilandvegetaties zal dan ook moeten komen uit overstromingen met (schoner) beekwater.

Een deel van het plangebied van de Westerlanden ligt in Drenthe.

De Westerlanden zijn tevens onderdeel van het Natura 2000-gebied Drentsche Aa.

Besloten venen

Het grootste deel is nog begrensd als 'nog om te vormen van landbouw naar natuur'. Voor het merendeel van de nog om te vormen percelen geldt dat particulieren mee gaan doen met particulier natuurbeheer. Deze percelen zijn nu nog landbouwkundig in gebruik als (extensief) grasland.

Het zal lang duren om in de Besloten Venen nat schraalland te kunnen ontwikkelen gezien het landbouwkundige verleden van veel percelen.

Gezien deze (hydrologische) beperkingen voor nat schraalland (geen kwel, veraard veen en nalevering van nutriënten) is het realistischer om op de kortere termijn in de laagste delen vochtig hooiland te ontwikkelen. Op de overgang naar de flank is kruiden en faunarijke grasland mogelijk, en op de langere termijn droog schraalland.

De percelen aan de zuidkant van de Beslotenveenseweg (Kampsteeg en Duinweg) zijn begrensd als 'nog om te vormen van landbouw naar natuur'. Hier ligt nog een verwervingsopgave.

Op de beheertypekaart is het oostelijke deel (Blankeweer) begrensd als beheergebied voor agrarisch natuurbeheer.

Kruising Hondsrug

Bij de kruising van de Hondsrug moeten faunapassages de Zuidlaarderweg en Lageweg passeerbaar maken. Echter, hier ligt nog een grote verwervingsopgave voor de provincie. Binnen dit inrichtingsplan kunnen deze passages waarschijnlijk dan ook nog niet gerealiseerd worden, ze worden wel op de maatregelenkaart weergegeven.

Ecologische uitgangspunten

Voor het optimaal functioneren van de EHS en de robuuste verbinding zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- ongehinderde migratie
- er moeten rustplaatsen zijn
- geschikt leefgebied voor doelsoorten
- verspreiding van doelsoorten mogelijk maken

Waterhuishouding

Voor het realiseren van de natuurdoelen is vernatting door overstroming noodzakelijk. Hiervoor zijn inrichtingsmaatregelen nodig, de belangrijkste het verwijderen van de kade van de Drentsche Aa en daarnaast het dempen of verondiepen van watergangen. Na het uitvoeren van de inrichtingsmaatregelen zal het peil van de Drentsche Aa bepalend worden voor het gebied. Uitgangspunt hierbij is dat er geen externe werking plaatsvindt naar particulieren en landbouwers. Gezien de hoogteligging van het gebied hoeft dit niet tot problemen te leiden.

Beheer

Het beheer zal door zowel Staatsbosbeheer als door particuliere grondeigenaren uitgevoerd worden. Voor particulieren is het vaak van belang dat er mogelijkheden voor beweiding zijn.

Recreatie

Het gebied is recreatief erg aantrekkelijk met de overgang van de Hondsrug naar het beekdal van de Drentse Aa en de bosrijke omgeving. In het gebied wordt veel gefietst en gewandeld over de zand- en fietspaden en door het Noordlaarderbos. De Westerlanden wordt op twee plaatsen doorkruist. Vanaf de Westerse weg loopt een fietspad over de Drentse Aa richting de Ydemade. In het noorden op de grens tussen de Westerlanden en Besloten Venen ligt een zandweg, de Pollselaan

Inrichtingsplan

Het inrichtingsplan is opgedeeld in drie delen. De Westerlanden, de Besloten Venen, en het gebied hier verder genoemde kruising Hondsrug met de passages over de Zuidlaarderweg en Lageweg richting de Onnerpolder.

Bij de uitwerking zijn de voorwaarden voor het ecologisch functioneren (paragraaf 4.3) van de RVZ zoveel mogelijk meegenomen. Echter, doordat nog niet alle gronden verworven zijn kan nog niet volledig aan de ecologische vereisten voldaan worden.

Westerlanden

De voornaamste inrichtingsmaatregel in de Westerlanden is om de kade van het Groninger deel van de Drentsche Aa deels te verwijderen.

In de Westerlanden lopen vanuit het Noordlaarderbos oost-west georiënteerde sloten die diep insnijden op de hogere delen. Deze worden op de hogere delen gedeeltelijk gedempt en in de lagere delen zullen de sloten op termijn verlanden om een versnelde waterafvoer tegen te gaan.

Beekduin de Poll heeft hoge aardkundige waarde en hiermee moet rekening gehouden worden tijdens het uitvoeren van de inrichting, eventueel kan hier geplagd worden indien dit mag om het duin weer te laten stuiven. De doorsnijdende sloten worden in ieder geval gedempt. Plaatselijk wordt in de Westerlanden geplagd (verruigde/ meest voedselrijke delen). Met dit materiaal kunnen sloten gedempt of verontdiept worden.

De Pollseweg zal (plaatselijk) moeten worden verhoogd. Daarbij wordt de aanwezige duiker vervangen door een bruggetje, zodat er een goede doorgang is voor fauna tussen de Besloten Venen en de Westerlanden. Daarnaast worden hier enkele bomen verwijderd, zodat de recreatieve beleving van het beekdal wordt versterkt door het visueel verbinden van de Westerlanden met de Besloten venen.

Besloten Venen

De taluds van de hoofdwatgang wordt tweezijdig vergraven naar een natuurvriendelijke talud, waardoor een plas-draszone met een robuuste oever ontstaat. Daarnaast wordt langs de laagste delen van de Besloten Venen, grenzend aan de watgang, hier en daar geplagd. Hiermee kan tevens grond worden gewonnen voor het dempen van de sloten.

In de centrale watgang, ongeveer halverwege de Besloten venen, wordt een gemaaltje aangelegd

Ter 'versteviging' van het landschap worden plaatselijk enkele houtwallen in het gebied aangelegd en hersteld en worden er om openheid te creëren op plekken waar dat gewenst is enkele bomen en opslag verwijderd.

In het gebied lopen enkele oost-west georiënteerde sloten die diep insnijden op de hogere delen. Deze worden op de hoger gelegen gronden worden gedempt om een versnelde waterafvoer tegen te gaan.

In het deel ten oosten van het nieuwe gemaaltje wordt de centrale watgang eenzijdig van een natuurvriendelijk talud voorzien. Hier moet ook een dam gerealiseerd worden zodat de percelen voor de agrariërs bereikbaar blijven.

Kruising Hondsrug

Zoekgebied Robuuste verbindingszone

Deze paragraaf beschrijft de verbinding vanaf de Zuidlaarderweg naar de Onnerpolder, waarbij ook de Lageweg gepasseerd moet worden. Delen van deze verbinding zijn zeer wenselijk, maar nog niet geheel realiseerbaar, omdat de gronden nog niet verworven zijn: het gaat om de passage van de Zuidlaarderweg en de Lageweg. De passage van de Zuidlaarderweg kan op dit ogenblik nog niet gerealiseerd worden omdat de aanliggende gronden nog niet verworven zijn.

Grondbalans

Er zal zoveel mogelijk worden getracht met een gesloten grondbalans te werken. De vrijkomende grond kan worden gebruikt voor het dempen van sloten. De verwachting is dat de grondbalans niet sluitend is.